

KOTIMAA

Opetushallitus uusii ohjeensa uskonnonopetuksesta

► Oman uskonnon tilaisuuksista voi jäädä pois omantunnon syistä

► Vuonna 2003 voimaan tullut uskonnonvapauslaki hämmentää kouluissa vieläkin

Hanna Eriksson
HELSINGIN SANOMAT

► Opetushallitus joutuu tarkistamaan tiedotteensa, joka koski perusopetuslain muutoksen vaikutuksia koulujen toimintaan ja uskonnon ja elämäntietomustiedon opetukseen.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies **Ilkka Raution** kesäkuussa antaman päätöksen mukaan Opetushallitus joutuu tarkentamaan ohjeistustaan. Tarkennusta kajvataan muun muassa siitä, miten oppilaan pitää perustella kieltäytymisensä oman uskontokuntansa uskonnollisista tilaisuuksista sekä siitä, keiden pitää osallistua järjestettyyn vähemmistöuskonnon opetukseen.

Uskonnonvapauslaki muuttui vuonna 2003, ja sen yhteydessä tehtiin uskontopykälien muutokset perusopetuslakiin ja lukiolakiin.

Opetushallitus ohjeisti, että oppilaalta, joka ei kuulu mihinkään uskontokuntaan mutta on silti luterilaisessa uskonnonopetuksessa, ei enää tarvitsisi tiedustella, haluaako hän vaihtaa elämäntietomustiedon opetukseen. Apulaisoikeusasiamies oli eri mieltä.

”Annamme nyt sellaiset ohjeet, että enemmistöön kuulumattomalta, mutta enemmistön eli luterilaisessa uskonnonopetuksessa olevalta oppilaalta kysytään aina tarvittaessa, haluaako hän elämäntietomustiedon opetukseen”, vahvistaa opetusneuvos **Antti**

Vanne muutoksen.

Opetushallitus korjaa ohjettaan myös siten, että oppilaalla on oikeus kieltäytyä oman uskontokuntansa tilaisuuksista ja uskonnon harjoittamisesta pelkästään omantunnon syihin vedoten. Näin esimerkiksi luterilainen oppilas voi kieltäytyä koulujumalanpalveluksesta, jos se on vastoin hänen omaantuntoaan.

”Kieltäytymisen syitä ei tarvitse yksilöidä. Riittää, että vetoa omantunnon syihin”, Vanne toteaa.

Lisäksi apulaisoikeusasiamies totesi päätöksessään, että vähemmistöuskontojen edustajien ei välttämättä tarvitsekaan osallistua oman uskontonsa opetukseen, vaikka sitä kunnassa järjestettäisiin. Vähemmistöjen uskonnonopetus järjestetään, jos kolmen oppilaan vanhemmat sitä haluavat. Apulaisoikeusasiamiehen mukaan kolmen lapsen vanhemman ratkaisu ei välttämättä saisi vaikuttaa muiden vanhempien ratkaisuihin.

Uskonnonopetus on kuohuttanut mieliä viime viikkoina myös Pääkaupunkiseu-

dun ateistien julkaisemien lehti-ilmoitusten takia. Pääkaupunkiseudun ateistien puheenjohtaja **Jouni Luukkainen** julkaisi 23 itse kustantamaansa ilmoitusta, jotka kehittivät lukiolaisia kieltäytymään uskonnonkursseista. Luukkainen kehottaa oppilaita, jotka haluavat erota kirkosta, kieltäytymään uskonnonopetuksesta, vaikka vanhemmat eivät antaisi alaikäiselle lupaa eroamiseen.

Pääkaupunkiseudun ateistit ry kuuluu Vapaa-ajattelijain liittoon. Liiton tiedottaja **Petri Karisma** toteaa, ettei liiton johto ole katsonut ilmoituksia hyvällä.

”Ilmoitus ei ole asiallinen, ja liitto ei ole tuon tyyllisen kampanjan takana. Liian ärhäkäs toiminta aiheuttaa sen, ettei kukaan halua kuunnella.

Toisin kuin Luukkainen, Karisma ei ole kauhean huolissaan uskonnonvapauden toteutumisesta kouluissa.

”Lainsäädäntö suodattuu kouluihin hitaasti, mutta asiahan on vieläkin uusi. Tietoa pitää jakaa enemmän”, Karisma toteaa.

TIETOKULMA

Oikeus olla osallistumatta

► Vuonna 2003 voimaan tulleen uskonnonvapauslain mukaan oppilaita ei enää automaattisesti sijoiteta enemmistön luterilaiseen opetukseen vaan oman uskontonsa tai elämäntietomustiedon opetukseen.

► Vähemmistöjen edustajien ei tarvitse vaatia vapautusta luterilaisesta opetuksesta.

► Uskonollisiin yhdyskuntiin kuulumattomat oppilaat pitää

uuden uskonnonvapauslain mukaan ohjata elämäntietomustiedon opetukseen automaattisesti, elleivät huoltajat yhdessä tee ilmoitusta siitä, että oppilas osallistuu uskonnonopetukseen.

► Rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien jäsenille järjestetään omaa opetusta, jos kunnan alueella on kolme oppilasta, joiden vanhemmat opetusta haluavat.

► Jos omaa ryhmää ei tule, oppilas voi mennä joko enemmistöopetukseen, elämäntietomustiedon tunneille tai opiskella omassa uskonnollisessa yhdyskunnassa.

► Enemmistöuskontoon kuuluvalla, eli käytännössä luterilaisilla, ei ole mahdollisuutta valita elämäntietomustietoa uskonnon sijasta.

► Suomen perustuslain 11.

pykälän mukaan jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus.

► Uskonnon ja omantunnon vapautteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kukaan ei ole velvollinen osallistumaan omantuntonsa vastaisesti uskonnon harjoittamiseen.